

BIULETYN

CENTRALNEJ RADY ZWIĄZKÓW ZAWODOWYCH

1963

Warszawa, dnia 5 października 1963 r.

Nr 11

SPIS TREŚCI

Dział A

	Str.
Poz. 90 — Statut Zrzeszenia Związków Zawodowych w Polsce uchwalony na V/XI Kongresie Związków Zawodowych w dniu 30 listopada 1962 r.	154

Dział B

Poz. 91 — rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 25 maja 1963 r. w sprawie dodatkowego wynagrodzenia dla lekarzy zatrudnionych w zakładach leczniczo-zapobiegawczych przemysłowej służby zdrowia	162
„ 92 — uchwała Nr 210 Rady Ministrów z dnia 14 czerwca 1963 r. w sprawie kwalifikacji oraz zasad wynagradzania instruktorów szkolących pracowników w przedsiębiorstwach podległych i nadzorowanych przez Ministra Handlu Wewnętrznego	163
„ 93 — rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 25 marca 1963 r. o zasadach i warunkach prowadzenia spraw przed okręgowymi sądami ubezpieczeń społecznych przez przedstawicieli związków zawodowych i organizacji zrzeszających rencistów	165
„ 94 — zarządzenie Przewodniczącego Komitetu do Spraw Techniki z dnia 10 czerwca 1963 r. w sprawie zasad organizacji i zakresu działania służb technicznych w dziedzinie wynalazczości	166
„ 95 — pismo okólne Nr 10 Przewodniczącego Komitetu Pracy i Płac z dnia 30 marca 1963 r. w sprawie interpretacji niektórych postanowień uchwały Nr 103 Rady Ministrów z dnia 16 marca 1963 r. w sprawie podwyżki wynagrodzeń za pracę najniżej zarabiających pracowników przedsiębiorstw, instytucji i urzędów oraz obniżenia skali podatku od wynagrodzeń	170
„ 96 — pismo okólne Nr 11 Przewodniczącego Komitetu Pracy i Płac z dnia 12 kwietnia 1963 r. w sprawie trybu usprawiedliwiania nieobecności w pracy lub spóźnienia się do pracy spowodowanych koniecznością sprawowania przez pracownika opieki nad chorym członkiem rodziny lub zdrowym dzieckiem pozostającym bez opieki	170
„ 97 — pismo okólne Nr 13 Przewodniczącego Komitetu Pracy i Płac z dnia 29 kwietnia 1963 r. w sprawie zwrotu kosztów przejazdów do miejsca stałego zamieszkania pracownikom rozłączonym z rodzinami	171

DZIAŁ A

90

STATUT

ZRZESZENIA ZWIĄZKÓW ZAWODOWYCH W POLSCE

UCHWALONY NA V/XI KONGRESIE ZWIĄZKÓW ZAWODOWYCH

w dniu 30 listopada 1962 r.

I. Charakter, cele i zadania związków zawodowych.

§ 1

Związki zawodowe są powszechną, bezpartyjną organizacją mas pracujących, aktywnie uczestniczą w budownictwie socjalizmu w Polsce, reprezentują zawodowe, ekonomiczne i socjalne interesy ludzi pracy. Związki zawodowe zrzeszają na zasadach dobrowolności robotników i pracowników umysłowych wszystkich zawodów.

§ 2

Związki zawodowe w szczególności:

1) reprezentują interesy i bronią praw pracowników zrzeszonych i nie zrzeszonych, troszczą się o codzienne życiowe sprawy ludzi pracy, o przestrzeganie praworządności ludowej i ustawodawstwa pracy, o prawidłowe funkcjonowanie aparatu administracji państwowej i gospodarczej, o usuwanie wszelkich biurokratycznych wypaczeń;

2) aktywnie współuczestniczą w rządzeniu państwem ludowym, współdziałają z organami państwowymi w stałym rozwijaniu produkcji i usług, w rozdzielaniu — zgodnie z dążeniami i potrzebami mas pracujących — środków przeznaczonych na rozwój gospodarki oraz poprawę materialnych i kulturalnych warunków ludzi pracy, biorą udział w określaniu polityki gospodarczej, socjalnej i kulturalnej oraz kształtowaniu ustawodawstwa pracy;

3) umacniają demokrację robotniczą, rozwijają samorząd robotniczy, pogłębiają więź między organami władzy ludowej i masami pracującymi;

4) uczestniczą w planowaniu gospodarki narodowej, współdziałają w regulowaniu zatrudnienia, zawierają układy zbiorowe pracy i biorą udział w ustalaniu norm i stawek płac, kierując się socjalistyczną zasadą wynagradzania według pracy;

5) współdziałają z wszystkimi zainteresowanymi, a zwłaszcza ze stowarzyszeniami technicznymi i ekonomicznymi, uczelniami i placówkami naukowymi, w upowszechnianiu najbardziej racjonalnych i ekonomicznych metod pracy, w rozwijaniu ruchu wynalazczości pracowniczej i racjonalizacji, uczestniczą w usprawnianiu pracy i podnoszeniu jej kultury;

6) inicjują i organizują współzawodnictwo pracy w różnych formach, rozwijają ruch brygad, oddziałów i zakładów pracy socjalistycznej, współpracują w tym zakresie z organizacjami młodzieżowymi, upowszechniają najlepsze doświadczenia i osiągnięcia współzawodniczących; troszczą się o wzrost poziomu wiedzy ogólnej i kwalifikacji zawodowych ludzi pracy w celu osiągania najlepszych wyników pracy, gospodarności, poczucia odpowiedzialności, socjalistycznego współzycia — jako materialno-społecznej podstawy coraz lepszego zaspokajania materialnych i kulturalnych potrzeb ludzi pracy;

7) kontrolują warunki pracy w zakładach, a zwłaszcza stosowanie przepisów o ochronie pracy, sprawują inspekcję pracy oraz dbają o realizację należnych pracownikom świadczeń;

8) współpracują z organami i instytucjami służby zdrowia, dążąc do systematycznego podnoszenia stanu zdrowotnego ludzi pracy, stałego ulepszania opieki lekarskiej, rozwoju otwartych i zamkniętych placówek służby zdrowia, a zwłaszcza przemysłowej służby zdrowia, lecznictwa uzdrowiskowego i rehabilitacyjnego; są głównym organizatorem wczasów pracowniczych, rozwijają w skali masowej wypoczynek po pracy i w dni wolne od pracy, popierają rozwój pracowniczych ogrodów działkowych;

9) otaczają szczególną opieką matkę i dziecko, czuwając nad rozwojem i prawidłowym wykorzystaniem urządzeń socjalnych, takich jak: żłobki, przedszkola, kolonie letnie itp.;

10) prowadzą kasy zapomogowo-pożyczkowe i wypłacają członkom związków zawodowych zasiłki statutowe;

11) biorą aktywny udział w rozwijaniu budownictwa mieszkaniowego, popierają budownictwo spółdzielcze i zakładowe, współdziałają z radami narodowymi w rozdziale mieszkań; troszczą się o prawidłowy rozwój osiedli mieszkaniowych, o budownictwo kulturalne i socjalne;

12) współdziałają w rozwoju ubezpieczeń społecznych, poprzez udział w radach nadzorczych, wpływają na prawidłowe i terminowe realizowanie świadczeń ubezpieczeniowych przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych i jego organy;

13) wychowują ludzi pracy na świadomych współgospodarzy kraju; umacniają wśród pracowników socjalistyczny stosunek do pracy i poszanowanie własności ogólnospołecznej;

14) upowszechniają socjalistyczną ideologię i kulturę wśród mas pracujących, współpracują przy ustalaniu polityki oświatowej i kulturalnej w kraju, organizują i prowadzą szeroką działalność kulturalno-oświatową, rozwijają wychowanie fizyczne, sport i turystykę;

15) otaczają opieką młodzież, szczególnie młodzież pracującą, dbają o podnoszenie jej kwalifikacji i współdziałają w jej wychowaniu;

16) organizują badania nad historią ruchu zawodowego w Polsce, gromadząc w tym celu materiały i dokumenty w archiwach związkowych; nawiązują do tradycji walki i pracy mas pracujących.

§ 3

Związki zawodowe organizują samorząd robotniczy, zapewniają załogom współdział w zarządzaniu zakładami pracy i wpływ na polepszanie wyników ekonomicznych, usprawnianie organizacji oraz bezpieczeństwa i kultury pracy. Wychowują załogi w poczuciu odpowiedzialności za gospodarke majątkiem społecznym.

§ 4

Związki zawodowe kierują się w swoim działaniu linią polityczną wytyczoną przez Polską Zjednoczoną Partię Robotniczą i uznają jej kierowniczą rolę jako awangardy klasy robotniczej, przewodniej siły narodu polskiego.

§ 5

Związki zawodowe, uczestnicząc w budownictwie socjalizmu w Polsce, umacniają sojusz robotniczo-chłopski, zacieśniają więź między miastem a wsią.

§ 6

Związki zawodowe w Polsce aktywnie działają na rzecz umocnienia międzynarodowej solidarności ludzi pracy całego świata w duchu jedności i braterstwa międzynarodowego ruchu zawodowego, w interesie ekonomicznych i socjalnych zdobyczy mas pracujących, walczą o postęp społeczny i wolność, o prawa związkowe i swobody demokratyczne, o pokój i przyjaźń między narodami.

W tym celu związki zawodowe:

1) wychowują masy pracujące w duchu patriotyzmu i proletariackiego internacjonalizmu, w duchu braterskiej przyjaźni z narodami Związku Radzieckiego i krajów demokracji ludowej oraz z masami pracującymi krajów kapitalistycznych, kolonialnych i zależnych, walczącymi o wolność i demokrację;

2) solidaryzują się z masami pracującymi, walczącymi przeciwko wyzyskowi kapitalistycznemu i udzielają im poparcia i pomocy;

3) rozwijają współpracę ze wszystkimi organizacjami związkowymi i robotniczymi, niezależnie od ich przynależności organizacyjnej, w walce

o pokój i wspólne cele klasy robotniczej całego świata oraz o jedność działania międzynarodowego ruchu związkowego;

4) współpracują z organizacjami i instytucjami międzynarodowymi w zakresie spraw interesujących ruch zawodowy.

II. Członkowie związków zawodowych, ich prawa i obowiązki.

§ 7

Członkiem związku zawodowego może być każdy robotnik i pracownik umysłowy, zatrudniony na podstawie umowy o pracę oraz nominacji, wyboru lub umowy o naukę zawodu.

Członkiem związku zawodowego może być także członek spółdzielni pracy, którego podstawowe źródło utrzymania stanowi wynagrodzenie za świadczoną spółdzielni pracę.

Sprawę przyjęcia do związków zawodowych członków spółdzielni pracy, niektórych kategorii chałupników oraz osób zatrudnionych na podstawie umów agencyjnych reguluje Centralna Rada Związków Zawodowych.

§ 8

Członek związku zawodowego ma prawo:

1) uczestniczyć w ogólnych zebraniach związku zawodowego;

2) wybierać i być wybieranym do wszystkich władz związkowych;

3) zwracać się do związku we wszystkich sprawach swego bytu i pracy;

4) zwracać się do związku o ochronę należnych mu praw w przypadku naruszenia ich przez kierownictwo zakładu pracy lub jego władze zwierzchnie, korzystać z bezpłatnych porad prawnych, udzielanych przez organa związku;

5) występować z wnioskami i postulatami do władz związkowych wszystkich szczebli;

6) omawiać i poddawać krytyce na związkowych zebraniach, konferencjach, zjazdach i w prasie — działalność każdego członka związku i wszystkich władz związkowych;

7) brać udział we wszystkich zebraniach, na których władze związkowe podejmują uchwały dotyczące jego osoby.

§ 9

Członek związku zawodowego uprawniony jest do korzystania ze świadczeń socjalnych, urządzeń kulturalnych i sportowych w ramach określonych statutami i uchwałami poszczególnych związków zawodowych.

§ 10

Członek związku zawodowego jest obowiązany:

1) przestrzegać postanowień statutu i uchwał władz związku, uczestniczyć w życiu związkowym i regularnie płacić składki członkowskie;

2) pracować sumiennie, przestrzegać dyscypliny pracy i stale podnosić swoje kwalifikacje zawodowe;

3) chronić i pomnażać własność społeczną jako wspólne dobro wszystkich pracujących oraz walczyć z wszelkimi przejawami brakoróbstwa, marnotrawstwa i biurokratyzmu, z nadużyciami, spekulacją i innymi szkodliwymi zjawiskami;

4) przestrzegać zasad socjalistycznego współżycia we wzajemnych stosunkach między członkami załogi.

§ 11

W poczet członków związku zawodowego przyjmuje zebranie grupy związkowej, rada zakładowa lub zebranie załogi na podstawie osobistego zgłoszenia pracownika. Dowodem przynależności do związku jest ważna legitymacja związkowa.

§ 12

Wystąpienie ze związku następuje po złożeniu przez członka związku oświadczenia i zwróceniu legitymacji związkowej odpowiedniej instancji związkowej.

§ 13

Członek związku, przechodząc do zakładu pracy objętego działalnością innego związku zawodowego — po przeniesieniu się do tego związku zachowuje ciągłość stażu związkowego.

Czas odbywania przez członka związku zasadniczej służby wojskowej zalicza się do stażu związkowego, jeżeli przynależność do związku zawodowego miała miejsce przed powołaniem do wojska.

Czas przynależności studentów do Zrzeszenia Studentów Polskich zalicza się do stażu związkowego, jeżeli przerwa między okresem przynależności do ZSP a wstąpieniem do związku zawodowego nie wynosiła więcej niż 3 miesiące.

Czas pracy w Ochotniczych Hufcach Pracy zalicza się do stażu związkowego, jeżeli pracownik po wystąpieniu z Ochotniczych Hufców Pracy w ciągu 3 miesięcy wstąpił do związku zawodowego.

Członek związku zawodowego, który ze względu na stan zdrowia lub wiek przestał pracować i otrzymuje rentę, ma prawo należenia do związku, którego członkiem był w czasie zatrudnienia.

Zasady organizacyjne przynależności rencisty do związku regulują statuty poszczególnych związków zawodowych.

Członek związku zawodowego może zachować przynależność związkową w okresie uzasadnionej przerwy w zatrudnieniu za zgodą właściwego związku zawodowego.

Pracownicy sezonowi zachowują ciągłość stażu związkowego, jeżeli przystąpią do pracy w następnym sezonie na zasadach określonych statutami właściwych związków zawodowych.

Czas przynależności do związków zawodowych za granicą zalicza się do stażu związkowego na zasadach, które określa Centralna Rada Związków Zawodowych.

§ 14

Za naruszenie statutu związku zawodowego lub dyscypliny związkowej, bądź też zasad współżycia społecznego w zakładzie pracy, mogą być wymierzone członkowi związku zawodowego następujące kary: upomnienie, nagana, wykluczenie ze związku.

Mogą też być zastosowane inne środki mające na celu oddziaływanie wychowawcze i zadośćuczynienie za wynikłe szkody lub krzywdy.

Szczegółowy tryb wymierzania i skreślenia kar oraz rodzaj środków wychowawczych ustalają statuty poszczególnych związków zawodowych.

Uchwała o ukaraniu członka związku powinna być podjęta w jego obecności. Jeżeli nie zgłosi się on bez uzasadnionych przyczyn na zebranie pomimo zawiadomienia, uchwała o ukaraniu może zapaść w jego nieobecności.

Od uchwał w sprawie kary przysługuje prawo odwołania się do wyższych władz związkowych.

Za szczególnie aktywną działalność społeczną lub zawodową członek związku może być wyróżniony na zasadach określonych statutem związku zawodowego.

III. Zasady organizacyjne związków zawodowych.

§ 16

Związki zawodowe kierują się zasadami centralizmu demokratycznego. Zgodnie z tymi zasadami:

1) władze związkowe wszystkich instancji powstają w wyniku demokratycznych wyborów i składają członkom związku sprawozdania ze swej działalności;

2) członkowie władz związkowych wszystkich instancji mogą być odwoływani w tych przypadkach, gdy działają niezgodnie ze Statutem Zrzeszenia lub statutem związku zawodowego, naruszają obowiązujące uchwały instancji związkowych albo popełniają czyny nie dające się pogodzić z zasadami współżycia społecznego. Odwołanie może nastąpić na żądanie wyborców w drodze uchwały plenum właściwej instancji związkowej, a w zakładzie pracy — plenum rady zakładowej lub ogólnego zebrania członków zakładowej organizacji związkowej;

3) władze związkowe wszystkich instancji decydują we wszystkich sprawach związkowych, uwzględniając dążenia i wymagania członków związku, zgodnie ze statutem, a także z uchwałami nadrzędnych władz związkowych;

4) uchwały organizacji i władz związkowych wszystkich instancji zapadają większością głosów przy obecności co najmniej połowy ogółu członków, z wyjątkiem przypadków szczególnych, uwzględnionych w niniejszym Statucie; mniejszość obowiązana jest podporządkować się większości i wykonać uchwałę; stanowisko odrębne może być przedstawione przez członka związku nadrzędnym władzom związkowym;

5) uchwały i wytyczne wyższych władz związkowych są obowiązujące dla niższych władz związkowych.

IV. Struktura związków zawodowych.

§ 17

Związki zawodowe organizują się według zasady produkcyjnej, co oznacza, że:

1) pracownicy zatrudnieni w jednym zakładzie pracy należą do jednego związku zawodowego;

2) każdy związek zawodowy zrzesza w swych szeregach pracowników zatrudnionych w tej samej branży lub w pokrewnych branżach gospodarki narodowej; w przypadkach uzasadnionych dopuszcza się zrzeszanie przez poszczególne związki pracowników tej samej branży zatrudnionych w różnych gałęziach gospodarki narodowej (pod tym jednak warunkiem, że dany związek obejmuje swą działalnością cały zakład pracy); decyzje w tych przypadkach wydaje Centralna Rada Związków Zawodowych;

3) we wszystkich instancjach związkowych mogą powstać sekcje lub komisje branżowe, zajmujące się zagadnieniami dotyczącymi poszczególnych zawodów lub szczególnymi problemami. Sekcje i komisje nie mają uprawnień organizacyjnych i działają na podstawie ramowych regulaminów, ustalonych przez zarządy główne związków zawodowych.

§ 18

Najwyższymi władzami związkowymi na odpowiednich szczeblach organizacyjnych są: walne zebrania członków związku, konferencje wyborcze, krajowe zjazdy delegatów i Kongres Związków Zawodowych.

§ 19

W szczególnie uzasadnionych przypadkach instancjom związkowym przysługuje prawo kooptacji. Liczba członków instancji, powołanych w drodze kooptacji, nie może przekroczyć 1/5 składu osobowego instancji. Uchwały w tych sprawach wymagają większości 3/4 głosów przy obecności co najmniej połowy członków instancji.

§ 20

W celu koordynowania działalności instancji związków zawodowych na terenie województwa, reprezentowania interesów ogółu pracujących i ruchu zawodowego wobec rad narodowych oraz terenowych instytucji państwowych i społecz-

nych organizuje się wojewódzkie i powiatowe (miejskie) komisje związków zawodowych.

V. Zrzeszenie Związków Zawodowych w Polsce.

§ 21

W celu zapewnienia ideologicznej i organizacyjnej jedności ruchu zawodowego oraz zespolenia jego wysiłków w służbie masom pracującym — związki zawodowe jednoczą się w Zrzeszenie Związków Zawodowych w Polsce.

§ 22

Zrzeszenie Związków Zawodowych działa na obszarze Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej i ma osobowość prawną.

Siedzibą Zrzeszenia jest miasto stołeczne Warszawa.

Podstawą prawną działania związków zawodowych jest ustawa z dnia 1 lipca 1949 r. o związkach zawodowych.

§ 23

Zrzeszenie Związków Zawodowych w Polsce jest członkiem Światowej Federacji Związków Zawodowych.

VI. Władze Zrzeszenia Związków Zawodowych.

A. Kongres Związków Zawodowych.

§ 24

Najwyższą władzą Zrzeszenia Związków Zawodowych jest Kongres Związków Zawodowych, zwoływany co 4 lata.

§ 25

Kongres Związków Zawodowych:

1) uchwała Statut Zrzeszenia Związków Zawodowych; do zmiany Statutu lub wprowadzenia w nim poprawek wymagana jest kwalifikowana większość 2/3 głosów delegatów obecnych na Kongresie;

2) ustala ogólne wytyczne całokształtu działania polskich związków zawodowych w kraju i na terenie międzynarodowym;

3) określa prawa i obowiązki członków Zrzeszenia oraz członków związków zawodowych;

4) rozpatruje i zatwierdza sprawozdania z działalności Centralnej Rady Związków Zawodowych i Centralnej Komisji Rewizyjnej Związków Zawodowych za okres kadencji;

5) ustala wysokość składki członkowskiej oraz podstawowe zasady świadczeń finansowych na rzecz członków związków zawodowych, ustala wysokość składki członków Zrzeszenia na rzecz Centralnej Rady Związków Zawodowych; ustala ogólne zasady działalności organizacyjno-finansowej związków zawodowych;

6) wybiera w głosowaniu tajnym Centralną Radę Związków Zawodowych oraz Centralną Komisję Rewizyjną Związków Zawodowych.

W Kongresie biorą udział z głosem decydującym delegaci poszczególnych związków zawodowych, wybrani w głosowaniu tajnym na krajowych zjazdach związków zawodowych. Członkowie Centralnej Rady Związków Zawodowych i Komisji Rewizyjnej, którzy nie zostali wybrani na delegatów, mają prawo uczestniczenia w Kongresie z głosem doradczym.

Kongres Związków Zawodowych jest prawomocny, jeżeli bierze w nim udział co najmniej 2/3 wybranych delegatów z głosem decydującym.

§ 26

Na mocy uchwały Centralnej Rady Związków Zawodowych bądź na żądanie 1/3 związków zawodowych, reprezentujących co najmniej połowę członków związków zawodowych, zwołuje się nadzwyczajny Kongres Związków Zawodowych.

Centralna Rada Związków Zawodowych powinna zwołać nadzwyczajny Kongres Związków Zawodowych w ciągu 3 miesięcy od dnia zgłoszenia prawomocnego wniosku.

Delegaci na nadzwyczajny Kongres Związków Zawodowych są wybierani w głosowaniu tajnym na plenarnych posiedzeniach zarządów głównych związków zawodowych według zasad organizacyjnych ustalonych przez Centralną Radę Związków Zawodowych.

Nadzwyczajny Kongres Związków Zawodowych obraduje tylko nad tymi sprawami, dla których został zwołany.

B. Centralna Rada Związków Zawodowych.

§ 27

W okresie między kongresami związków zawodowych naczelną władzą związków zawodowych jest Centralna Rada Związków Zawodowych, powołana do kierowania całokształtem ruchu zawodowego w Polsce, reprezentowania i obrony interesów pracowniczych w kraju oraz reprezentowania polskich związków zawodowych w międzynarodowym ruchu zawodowym.

§ 28

Centralna Rada Związków Zawodowych składa się ze 125 członków i 47 zastępców, wybranych przez Kongres Związków Zawodowych w głosowaniu tajnym.

§ 29

Centralna Rada Związków Zawodowych działa na podstawie Statutu Zrzeszenia Związków Zawodowych i realizuje uchwały Kongresu Związków Zawodowych.

§ 30

Centralna Rada Związków Zawodowych współdziała z władzami państwowymi i organizacjami społecznymi w wytyczaniu kierunków budownictwa socjalistycznego i rozwoju gospodarki na-

rodowej oraz w planowaniu właściwych proporcji podziału dochodu narodowego.

Podstawą formułowania postulatów i wydawania opinii w tym zakresie są materiały i opracowania związków zawodowych, oparte na bezpośredniej znajomości położenia poszczególnych oddziałów klasy robotniczej, ich warunków pracy i płacy oraz potrzeb socjalno-bytowych i kulturalnych.

§ 31

Centralna Rada Związków Zawodowych realizuje program stałego polepszania warunków płacy i pracy, bezpieczeństwa i higieny pracy, świadczeń socjalnych, rozwoju ustawodawstwa pracy oraz występuje w tym zakresie z inicjatywą ustawodawczą, a także kieruje techniczną inspekcją pracy i podległymi sobie instytucjami.

§ 32

Centralna Rada Związków Zawodowych uchwała budżet CRZZ i zarządza majątkiem Zrzeszenia.

§ 33

Centralna Rada Związków Zawodowych wydaje pismo codzienne Zrzeszenia, „Głos Pracy”, oraz czasopisma i biuletyny, jak również nadzoruje działalność wydawniczą ruchu zawodowego.

§ 34

Centralna Rada Związków Zawodowych zwołuje Kongres Związków Zawodowych i ustala regulaminy wyborów delegatów na Kongres. Termin Kongresu, miejsce oraz porządek obrad — Centralna Rada Związków Zawodowych podaje do wiadomości związków zawodowych nie później niż dwa miesiące przed datą rozpoczęcia obrad Kongresu.

§ 35

Centralna Rada Związków Zawodowych wybiera ze swego grona w głosowaniu jawnym Prezydium CRZZ, w tym przewodniczącego CRZZ, 2 wiceprzewodniczących oraz 4—6 sekretarzy. Skład liczbowy Prezydium określa CRZZ.

§ 36

Centralna Rada Związków Zawodowych powołuje Komitet Wykonawczy CRZZ.

§ 37

Centralna Rada Związków Zawodowych rozpatruje i zatwierdza sprawozdanie z prac Prezydium i Komitetu Wykonawczego Centralnej Rady Związków Zawodowych.

§ 38

Centralna Rada Związków Zawodowych powołuje redaktora naczelnego „Głosu Pracy”,

naczelnego dyrektora Funduszu Wczasów Pracowniczych i Głównego Inspektora Ochrony Pracy, którzy biorą udział w pracach Komitetu Wykonawczego CRZZ.

§ 39

Plenarne posiedzenia Centralnej Rady Związków Zawodowych powinny odbywać się nie rzadziej niż raz na kwartał.

C. Prezydium Centralnej Rady Związków Zawodowych.

§ 40

Prezydium Centralnej Rady Związków Zawodowych kieruje pracą związkową w okresie między plenarnymi posiedzeniami Centralnej Rady Związków Zawodowych oraz reprezentuje stanowisko Centralnej Rady Związków Zawodowych wobec władz państwowych i organizacji społecznych.

Między posiedzeniami Prezydium przewodniczący, wiceprzewodniczący i sekretarze kierują kolegią pracami CRZZ, wykonują bieżące zadania, wynikające z jej działalności, oraz reprezentują Centralną Radę Związków Zawodowych.

§ 41

Prezydium Centralnej Rady Związków Zawodowych zajmuje się zasadniczą problematyką ruchu zawodowego w Polsce, podejmuje w tej materii uchwały oraz wykonuje uchwały Plenum Centralnej Rady Związków Zawodowych i przed tym Plenum składa sprawozdanie ze swej działalności.

§ 42

Posiedzenia Prezydium Centralnej Rady Związków Zawodowych oraz Komitetu Wykonawczego zwołuje przewodniczący CRZZ.

D. Komitet Wykonawczy Centralnej Rady Związków Zawodowych.

§ 43

Do kompetencji Komitetu Wykonawczego należy sprawowanie kierownictwa w realizacji podjętych przez CRZZ i Prezydium uchwał, organizowanie międzyzwiązkowych kampanii oraz ich ocenianie; występowanie z inicjatywą we wszystkich sprawach do CRZZ i jej Prezydium, opiniowanie aktów normatywnych dotyczących zagadnień ogólnozwiązkowych przed przekazaniem ich do rozpatrzenia Centralnej Radzie Związków Zawodowych.

VII. Komisje rewizyjne.

§ 44

Centralną Komisję Rewizyjną Związków Zawodowych wybiera Kongres Związków Zawodowych.

Komisje rewizyjne w poszczególnych instancjach związków zawodowych są wybierane odpowiednio przez krajowe i okręgowe zjazdy delegatów, konferencje i ogólne zebrania pracowników w zakładach pracy.

Komisje rewizyjne wybierane są na okres kadencji instancji związkowych.

§ 45

Komisje rewizyjne działają na zasadach określonych statutem związku zawodowego i wytycznych Centralnej Komisji Rewizyjnej CRZZ, w szczególności kontrolują gospodarkę i finanse instancji związkowych pod względem ich merytorycznej działalności oraz gospodarkę w podległych danej organizacji związkowej agendach i jednostkach gospodarczych.

§ 46

Komisja rewizyjna bada stan zabezpieczenia majątku związkowego, stwierdza legalność i celowość wydatków, zwraca uwagę na stosowanie zasad oszczędności w rozchodowaniu funduszy, a także na terminowe ich realizowanie zgodnie z przeznaczeniem oraz na egzekwowanie należności.

§ 47

Komisja rewizyjna informuje prezydium i plenum kontrolowanej instancji o wynikach kontroli.

§ 48

Centralna Komisja Rewizyjna Związków Zawodowych składa się z 17 członków i 5 zastępców.

Komisja wybiera ze swego grona przewodniczącego i sekretarza.

Liczbę członków komisji rewizyjnych i tryb ich wyboru w instancjach związkowych regulują statuty poszczególnych związków.

§ 49

Centralna Komisja Rewizyjna Związków Zawodowych ustala wytyczne dla komisji rewizyjnych działających przy zarządach głównych związków zawodowych, które mają obowiązek instruowania komisji rewizyjnych niższych instancji i nadzorowania ich pracy. Do zadań Centralnej Komisji Rewizyjnej należy również badanie całokształtu działalności gospodarczej i finansowej WKZZ.

§ 50

Komisje rewizyjne składają sprawozdanie ze swej działalności odpowiednio: na Kongresie Związków Zawodowych, na zjazdach, konferencjach i walnych zebraniach członków związków zawodowych.

VIII. Członkowie Zrzeszenia Związków Zawodowych.

§ 51

Członkami Zrzeszenia są związki zawodowe, organizowane na zasadach niniejszego Statutu.

Związek zawodowy staje się członkiem Zrzeszenia po zarejestrowaniu przez Centralną Radę Związków Zawodowych jego statutu, uchwalonego przez krajowy zjazd delegatów.

§ 52

Najwyższą władzą związku zawodowego jest krajowy zjazd delegatów. W okresach między zjazdami władzę sprawuje zarząd główny, wybrany na krajowym zjeździe delegatów w głosowaniu tajnym na okres 3 lat, oraz prezydium zarządu głównego, wybrane przez plenum zarządu głównego w głosowaniu jawnym.

§ 53

Uczestnictwo poszczególnych związków zawodowych we władzach Zrzeszenia zagwarantowane jest przez udział ich delegatów, wybranych na krajowych zjazdach, w Kongresie Związków Zawodowych, a w Plenum i Prezydium Centralnej Rady Związków Zawodowych — przez udział ich przedstawicieli wybranych do tych władz przez Kongres Związków Zawodowych.

§ 54

Związkom zawodowym przysługują następujące uprawnienia:

- 1) samodzielność działania w ramach określonych założeniami własnych statutów oraz Statutu Zrzeszenia;
- 2) przedkładanie władzom Zrzeszenia postulatów i wniosków w sprawach ogólnozwiązkowych oraz w sprawach zawodowych, ekonomicznych, socjalnych lub kulturalnych, wymagających poparcia Zrzeszenia;
- 3) zawieranie układów zbiorowych pracy;
- 4) występowanie z postulatami i wnioskami do odpowiednich resortów oraz współdziałanie z resortami w zakresie realizacji statutowych zadań związku zawodowego;
- 5) utrzymywanie łączności z bratnimi organizacjami związkowymi innych krajów;
- 6) prowadzenie działalności inwestycyjnej.

§ 55

Związki zawodowe ustalają strukturę organizacyjną podległych sobie instancji i ogniów związkowych oraz dokonują podziału wpływów ze składek związkowych.

§ 56

Członkowie Zrzeszenia mają obowiązek:

- 1) brać czynny udział w akcjach, które obejmują wszystkich członków Zrzeszenia;
- 2) wykonywać uchwały i decyzje władz Zrzeszenia;
- 3) płacić składki na rzecz Centralnej Rady Związków Zawodowych w wysokości ustalonej przez Kongres Związków Zawodowych.

IX. Zakładowe organizacje związkowe.

§ 57

Podstawową jednostką organizacyjną związków zawodowych jest zakładowa organizacja związkowa, w której skład wchodzi wszyscy członkowie związku zawodowego zatrudnieni w jednym zakładzie pracy.

Zakładowa organizacja związkowa realizuje cele i zadania związków zawodowych, określone ustawą o związkach zawodowych, niniejszym Statutem, statutem właściwego związku zawodowego i uchwałami władz związkowych.

Władzą naczelną zakładowej organizacji związkowej jest zebranie członków tej organizacji lub konferencja delegatów.

§ 58

Rada zakładowa, wybrana przez ogólne zebranie wyborcze wszystkich pracowników zakładu pracy lub konferencję delegatów w głosowaniu tajnym, na okres 3 lat — stanowi zarząd zakładowej organizacji związkowej.

Rada zakładowa składa przynajmniej jeden raz w roku sprawozdanie ze swej działalności na ogólnym zebraniu pracowników lub konferencji zakładowej.

Ogólne zebranie pracowników (konferencja zakładowa) może przed upływem kadencji odwołać poszczególnych członków rady zakładowej i dokonać wyboru nowych członków.

W przypadku gdy ogólne zebranie pracowników lub konferencja zakładowa uzna, że całość działalności rady zakładowej jest niedość skuteczna lub sprzeczna ze statutem i uzasadni zmianę całego składu rady, zebranie to lub konferencja może podjąć uchwałę zobowiązującą radę zakładową do zorganizowania zebrania wyborczego przed upływem kadencji.

Zebranie wyborcze powinno się odbyć w terminie uzgodnionym z nadrzędną instancją związku zawodowego, lecz nie później niż w ciągu miesiąca od podjęcia uchwały.

Rada zakładowa wybiera ze swego grona prezydium na zasadach określonych statutem związku zawodowego.

Liczbę członków rady zakładowej, jej prezydium i tryb wyboru określają statuty poszczególnych związków zawodowych.

Prezydium rady zakładowej kieruje działalnością zakładowej organizacji związkowej w okresach między plenarnymi posiedzeniami rady zakładowej.

§ 59

W zakładach zatrudniających mniej niż 20 pracowników funkcję rady zakładowej spełnia delegat związkowy.

Tryb wyboru i czas trwania kadencji delegata określa statut związku zawodowego.

§ 60

W celu umożliwienia wszystkim członkom związku zawodowego czynnego udziału w życiu związkowym i stworzenia im realnych możliwości stałego czuwania nad warunkami pracy i bytu pracowników — rady zakładowe tworzą rady oddziałowe oraz grupy związkowe, jako najniższe ogniwa związkowe, i powołują odpowiednie komisje społeczne.

Zasady organizacyjne grup związkowych i komisji społecznych określają statuty związków zawodowych oraz instrukcje i regulaminy zarządów głównych związków zawodowych. Dla tych zakładów, w których warunki nie sprzyjają zorganizowaniu ogniw związkowych w sposób ogólnie przyjęty — zarządy główne związków zawodowych ustalają odmienne zasady organizacyjne.

X. Wojewódzkie komisje związków zawodowych.

§ 61

Wojewódzkie komisje związków zawodowych są międzyzwiązkową reprezentacją ruchu zawodowego w województwie.

W szczególności do zadań WKZZ należy:

1) sprawowanie funkcji koordynatora działalności związkowej oraz czuwanie nad prawidłową realizacją uchwał związkowych;

2) współdziałanie z radami narodowymi w dziedzinie poprawy warunków bytu mas pracujących, a w szczególności zaopatrzenia i cen, coraz lepszego zaspokajania potrzeb mieszkaniowych, społecznych i kulturalnych ludzi pracy;

3) współpraca z radami narodowymi i innymi instytucjami państwowymi w zakresie planowania oraz rozwoju gospodarczego województwa;

4) delegowanie działaczy związkowych do komisji rad narodowych oraz ocenianie ich działalności;

5) inicjowanie, nadzorowanie i koordynacja związkowej działalności kulturalno-oświatowej oraz współpraca z radami narodowymi w zakresie rozwoju kultury i oświaty w województwie;

6) współdziałanie z instytucjami i organizacjami oświatowymi w zakresie rozwoju oświaty ogólnej i podnoszenia kwalifikacji zawodowych;

7) koordynacja i nadzór nad działalnością inspekcji pracy w zakresie przestrzegania przepisów o bezpieczeństwie i higienie pracy oraz przepisów ustawodawstwa pracy;

8) koordynacja działalności terenowych instancji związkowych w dziedzinie zapobiegania naruszeniom uprawnień pracowniczych oraz udzielania pomocy prawnej pracownikom;

9) współpraca z organizacjami i instytucjami naukowo-technicznymi w zakresie rozwoju nowej techniki, wynalazczości i racjonalizacji;

10) rozwijanie działalności w zakresie upowszechniania kultury fizycznej i sportu, turystyki i wypoczynku po pracy.

§ 62

Wojewódzką Komisję Związków Zawodowych stanowią: przewodniczący, wiceprzewodniczący i sekretarze WKZZ, przewodniczący wszystkich zarządów okręgowych związków zawodowych, delegowani przez okręgowe konferencje delegatów lub plenum zarządu głównego przedstawiciele tych związków zawodowych, które na terenie województwa nie posiadają swych zarządów okręgowych, przewodniczący powiatowych komisji związków zawodowych.

§ 63

WKZZ powołuje prezydium w składzie: przewodniczący, 1—3 wiceprzewodniczących, 3 sekretarzy oraz 2—3 członków. Tryb powołania prezydium ustala CRZZ.

§ 64

Powołanie prezydium WKZZ odbywa się każdorazowo po zakończeniu konferencji sprawozdawczo-wyborczych do zarządów okręgowych związków zawodowych.

§ 65

W powiatach i miastach wydzielonych tworzy się powiatowe (miejskie) komisje związków zawodowych. O utworzeniu PKZZ (MKZZ) decydują wojewódzkie komisje związków zawodowych.

Powiatowe (miejskie) komisje związków zawodowych działają pod kierownictwem WKZZ, które określają ich zakres działania oraz skład i tryb powołania na podstawie zasad ustalonych przez Centralną Radę Związków Zawodowych.

XI. Społeczne komisje problemowe związków zawodowych.

§ 66

W celu poszerzenia i umocnienia więzi instancji związkowych z masami członkowskimi oraz włączenia do aktywnego udziału w wypełnianiu zadań związkowych szerokiego aktywu związkowego, wszystkie instancje związkowe mogą powoływać społeczne komisje problemowe.

Do udziału w pracach społecznych komisji problemowych może być powołany każdy członek związku zawodowego interesujący się zagadnieniami, które są przedmiotem prac komisji.

Zasady organizacyjne i zakres działania komisji problemowych, działających przy CRZZ i WKZZ, określa Prezydium CRZZ.

Zasady organizacyjne i zakres działania komisji działających przy PKZZ (MKZZ) określają wojewódzkie komisje związków zawodowych.

Zasady organizacyjne i zakres działania komisji działających przy instancjach poszczególnych związków zawodowych określają statuty i wytyczne zarządów głównych związków zawodowych.

Społeczne komisje problemowe przedkładają do decyzji instancji związkowych wszystkich

stopni propozycje i wnioski wynikające z zakresu działania komisji.

XII. Fundusze związków zawodowych.

§ 67

Fundusze związków zawodowych powstają ze składek członkowskich, z dochodów z imprez kulturalno-oświatowych i sportowych oraz z innych źródeł.

§ 68

Sposób pobierania składki członkowskiej i jej podziału ustalają zarządy główne związków zawodowych.

§ 69

Fundusze Centralnej Rady Związków Zawodowych powstają ze składek poszczególnych członków Zrzeszenia, a także z funduszy pochodzących z innych źródeł. Wysokość składki na rzecz Centralnej Rady Związków Zawodowych ustala Kongres Związków Zawodowych.

§ 70

Fundusze związków zawodowych przeznaczają się na cele kulturalne i socjalne, na sport i wy-

chowanie fizyczne, na rozwój wczasów i wypoczynku po pracy, na pomoc materialną dla członków związków oraz na inną działalność statutową.

§ 71

Podstawę działalności finansowej instancji związkowych i rad zakładowych stanowi budżet uchwalony przez plenum instancji zgodnie z wytycznymi wyższych instancji związkowych.

§ 72

Do działania w imieniu Zrzeszenia Związków Zawodowych w zakresie zawierania umów, zaciągania zobowiązań, podpisywania dokumentów finansowych i materiałowych oraz wykonywania zastępstwa prawnego — upoważnione są osoby wyznaczone przez Prezydium CRZZ. Do działania w imieniu związku zawodowego w powyższym zakresie upoważnione są osoby wyznaczone przez prezydium zarządu głównego związku zawodowego. W analogiczny sposób upoważniają swoich pełnomocników inne instancje związkowe — w granicach i na zasadach określonych przez zarządy główne.

DZIAŁ B

91

ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW

z dnia 25 maja 1963 r.

w sprawie dodatkowego wynagrodzenia dla lekarzy zatrudnionych w zakładach leczniczo-zapobiegawczych przemysłowej służby zdrowia.

(Dziennik Ustaw z dnia 25 czerwca 1963 r. Nr 26, poz. 152)

Na podstawie art. 9 ust. 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1958 r. (Dz. U. Nr 35, poz. 154) zarządza się, co następuje:

§ 1. 1. Przepisy rozporządzenia stosuje się do lekarzy zatrudnionych w wymiarze co najmniej pełnego etatu:

1) w przychodniach przyzakładowych przy zakładach pracy:

a) przemysłowych i budownictwa oraz
b) innych, jeżeli przy pracy w nich występują czynniki uciążliwe lub szkodliwe dla zdrowia,

2) w przychodniach międzyzakładowych sprawujących opiekę nad zakładami pracy określonymi w pkt 1,

3) w obwodowych przychodniach przemysłowych oraz w poradniach higieny pracy,

4) w wojewódzkich (miejskich w miastach wyłączonych z województwa) przychodniach lub poradniach przemysłowych.

2. W uzasadnionych przypadkach, jeżeli stan sanitarny oraz stan zatrudnienia pracowników danego zakładu pracy nie wymaga zatrudnienia lekarza w wymiarze pełnego etatu, Minister Zdrowia i Opieki Społecznej może rozciągnąć

przepisy rozporządzenia na lekarzy zatrudnionych w zakładach określonych w ust. 1 w wymiarze co najmniej 5 godzin dziennie.

§ 2. 1. Lekarzom określonym w § 1 może być przyznane dodatkowe wynagrodzenie kwartalne w wysokości od 1.500 do 6.000 zł za wykonywanie w ramach podstawowych obowiązków zadań w zakresie:

1) podnoszenia stanu higieniczno-sanitarnego zakładu pracy,
2) poprawy ogólnego stanu zdrowia załóg oraz
3) zwalczania nieuzasadnionej absencji chorobowej.

2. Dodatkowe wynagrodzenie wypłacane jest przez właściwy oddział Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z funduszy ubezpieczeń społecznych po upływie kwartału.

§ 3. 1. Dodatkowe wynagrodzenie, o którym mowa w § 2, przyznaje się na ustalony okres do jednego roku, nie dłużej jednak niż do końca roku kalendarzowego.

2. Dodatkowe wynagrodzenie przyznaje oraz ustala jego wysokość kierownik wydziału zdro-

wia i opieki społecznej prezydium wojewódzkiej rady narodowej (rady narodowej miasta wyłączonego z województwa) w porozumieniu z właściwym oddziałem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i wojewódzką komisją związków zawodowych.

3. Dodatkowe wynagrodzenie może być cofnięte lub obniżone w granicach od 30% do 60% na okres jednego kwartału lub do końca roku kalendarzowego, jeżeli lekarz nie wykonuje należycie obowiązków określonych w § 2 ust. 1, a zwłaszcza jeżeli w danym kwartale nastąpiło z winy lekarza przychodni przyzakładowej lub międzyzakładowej przekroczenie limitu na zasiłki chorobowe przez zakład pracy, przy którym znajduje się zakład leczniczo-zapobiegawczy zatrudniający lekarza.

4. O cofnięciu lub obniżeniu dodatkowego wynagrodzenia decyduje kierownik wydziału zdrowia i opieki społecznej prezydium wojewódzkiej rady narodowej (rady narodowej miasta wyłączonego z województwa) w porozumieniu z właściwym oddziałem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i wojewódzką komisją związków zawodowych.

5. Cofnięcie lub obniżenie dodatkowego wynagrodzenia następuje z urzędu lub na wniosek:

1) kierownika wojewódzkiej (miejskiej w mieście wyłączonym z województwa) przychodni lub poradni przemysłowej,

2) właściwego oddziału Zakładu Ubezpieczeń Społecznych,

3) kierownictwa zakładu pracy lub rady zakładowej.

§ 4. 1. W razie przekroczenia przez zakład pracy kwartalnego limitu na zasiłki chorobowe kierownictwo zakładu pracy przesyła właściwemu oddziałowi Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, wraz z kwartalnym sprawozdaniem o realizacji wydatków na zasiłki chorobowe, wniosek o wypłacenie, obniżenie lub cofnięcie lekarzowi przychodni przyzakładowej lub międzyzakładowej dodatkowego wynagrodzenia wraz ze swą opinią o przyczynach przekroczenia limitu.

2. Minister Zdrowia i Opieki Społecznej określi okoliczności, w których zakład pracy jest zwolniony od obowiązku przesłania wniosku

o obniżenie lub cofnięcie dodatkowego wynagrodzenia, o którym mowa w ust. 1.

§ 5. 1. Wniosek o cofnięcie lub obniżenie dodatkowego wynagrodzenia (§ 3 ust. 5 lub § 4) powoduje wstrzymanie przez kierownika wydziału zdrowia i opieki społecznej prezydium wojewódzkiej rady narodowej (rady narodowej miasta wyłączonego z województwa) wypłaty dodatkowego wynagrodzenia za dany kwartał do czasu rozpatrzenia wniosku, co powinno nastąpić nie później niż w ciągu miesiąca od jego złożenia.

2. Dla zbadania zasadności wniosków, o których mowa w § 3 ust. 5 i § 4, kierownik wydziału zdrowia i opieki społecznej prezydium wojewódzkiej rady narodowej (rady narodowej miasta wyłączonego z województwa) przeprowadza w miarę potrzeby w porozumieniu z oddziałem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i wojewódzką komisją związków zawodowych kontrolę zakładu leczniczo-zapobiegawczego, zatrudniającego lekarza, którego dotyczy wniosek.

§ 6. W sprawach dotyczących dodatkowego wynagrodzenia dla lekarzy zatrudnionych w zakładach leczniczo-zapobiegawczych przy zakładach przemysłowych, których pracownicy korzystają ze świadczeń kolejowej służby zdrowia, kierownik wydziału zdrowia i opieki społecznej wykonuje uprawnienia przewidziane w §§ 3 i 5 w porozumieniu z naczelnikiem zarządu służby zdrowia okręgowej dyrekcji kolei państwowych.

§ 7. Szczegółowe zadania lekarzy w zakresie określonym w § 2 ust. 1 oraz szczegółowe zasady przyznawania, ustalania wysokości, cofania lub obniżania oraz wypłat dodatkowego wynagrodzenia określi Minister Zdrowia i Opieki Społecznej w porozumieniu z Centralną Radą Związków Zawodowych, Przewodniczącym Komitetu Pracy i Płac oraz Prezesem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.

§ 8. Traci moc rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 12 grudnia 1958 r. w sprawie dodatkowego wynagrodzenia dla lekarzy zatrudnionych w niektórych zakładach leczniczo-zapobiegawczych przy zakładach pracy (Dz. U. Nr 74, poz. 377).

§ 9. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia z mocą od dnia 1 lipca 1963 r.

Prezes Rady Ministrów: J. Cyrankiewicz

92

UCHWAŁA Nr 210 RADY MINISTRÓW

z dnia 14 czerwca 1963 r.

w sprawie kwalifikacji oraz zasad wynagradzania instruktorów szkolących pracowników w przedsiębiorstwach podległych i nadzorowanych przez Ministra Handlu Wewnętrznego.

(Monitor Polski z dnia 1 lipca 1963 r. Nr 52, poz. 263)

§ 1. Uchwała dotyczy wynagrodzenia instruktorów szkolących następujące grupy pracowników przedsiębiorstw podległych i nadzorowanych przez Ministra Handlu Wewnętrznego:

1) młodocianych objętych przepisami uchwały

nr 364 Rady Ministrów z dnia 26 września 1958 r. w sprawie zatrudniania młodocianych przez zakłady pracy w celu nauki zawodu, przyuczania do określonej pracy i odbycia wstępnego stażu pracy (Monitor Polski Nr 78, poz. 453),

2) uczniów 3-letnich zasadniczych szkół zawodowych, zorganizowanych na zasadach określonych zarządzeniem nr 611 Ministra Handlu Wewnętrznego z dnia 29 grudnia 1956 r. w sprawie zasad szkolenia w niektórych szkołach zawodowych połączonego z praktyczną nauką zawodu w przedsiębiorstwach,

3) pracowników pełnoletnich, objętych przepisami uchwały nr 527 Rady Ministrów z dnia 30 grudnia 1958 r. w sprawie zatrudniania pracowników pełnoletnich nie posiadających wymaganych kwalifikacji zawodowych (Monitor Polski z 1959 r. Nr 3, poz. 12),

4) pracowników, do których mają zastosowanie przepisy zarządzeń Ministra Handlu Wewnętrznego, wydanych na podstawie uchwał Rady Ministrów, wymienionych w pkt 1 i 3.

§ 2. Praktyczna nauka zawodu odbywa się w przedsiębiorstwie (zakładzie pracy) pod kierunkiem instruktorów wytypowanych spośród pracowników przedsiębiorstwa przez dyrektora przedsiębiorstwa w porozumieniu z radą zakładową.

§ 3. 1. Formą szkolenia jest szkolenie indywidualne, polegające na wyuczeniu zawodu przez instruktora od 1—3 uczniów na odrębnych stanowiskach pracy, zgodnie z zatwierdzonym programem.

2. Instruktor prowadzący szkolenie uczniów nie jest zwolniony od pełnienia normalnych obowiązków wynikających z zawartej umowy o pracę.

§ 4. Przedsiębiorstwo zawiera z instruktorami szkolącymi umowę według wzoru stanowiącego załącznik do uchwały.

§ 5. 1. Instruktorzy szkolący powinni posiadać wykształcenie z zakresu jednej z niżej wymienionych typów szkół, a mianowicie: technikum zawodowego, zasadniczej szkoły zawodowej, szkoły przemysłowej lub publicznej średniej (dokończającej) szkoły zawodowej.

2. Ponadto instruktorami praktycznej nauki zawodu mogą być pracownicy posiadający: dyplomy mistrzowskie, świadectwa wykwalifikowanych robotników (czeladnicze) lub kursów na równorzędnym poziomie.

3. Oprócz wykształcenia podanego w ust. 1 lub ust. 2 instruktorzy szkolący powinni się wykazać:

1) co najmniej 3-letnim stażem pracy w danym zawodzie,

2) przeszkoleniem pedagogicznym na kursach dla instruktorów, zorganizowanych zgodnie z programem ustalonym przez Ministerstwo Handlu Wewnętrznego,

3) dobrą oceną pracy stwierdzoną pisemnie przez bezpośredniego przełożonego.

4. Od warunku wymienionego w ust. 1 instruktor może być zwolniony przez właściwe zjednoczenie (jednostkę równorzędną), jeśli odznacza się szczególną znajomością zawodu i posiada staż pracy w zawodzie ponad 5 lat.

§ 6. 1. Instruktorom posiadającym przeszkolenie pedagogiczne, o którym mowa w § 5 ust. 3 pkt 2, szkolącym młodocianych przy szkoleniu indywidualnym przysługuje wynagrodzenie w wysokości do zł 110 miesięcznie za jednego ucznia.

2. Instruktorom posiadającym przeszkolenie pedagogiczne, o którym mowa w § 5 ust. 3 pkt 2, szkolącym pracowników pełnoletnich nie posiadających wymaganych kwalifikacji zawodowych, przyjętych w celu nauki zawodu lub przyuczenia do określonej pracy — przy szkoleniu indywidualnym przysługuje wynagrodzenie w wysokości do zł 100 miesięcznie za jednego szkolonego.

3. Instruktorom nie posiadającym przeszkolenia pedagogicznego, określonego w § 5 ust. 3 pkt 2, za szkolenie pracowników, o których mowa w ust. 1 i 2, przysługuje wynagrodzenie w wysokości do 65 zł miesięcznie za jednego szkolonego.

§ 7. 1. Instruktorom posiadającym przeszkolenie pedagogiczne, o którym mowa w § 5 ust. 3 pkt 2, przysługuje premia za pomyślny wynik egzaminów, a mianowicie:

1) za pomyślny wynik egzaminów rocznych (promocyjnych) zł 60 za każdy miesiąc szkolenia jednego pracownika,

2) za pomyślny wynik egzaminów kwalifikacyjnych (końcowych) w przedsiębiorstwach piekarniczych, gastronomicznych, fotooptycznych i jubilerskich zł 80, a w pozostałych przedsiębiorstwach zł 60 za każdy miesiąc ostatniego roku szkolenia jednego pracownika.

2. Instruktorom nie posiadającym przeszkolenia pedagogicznego, o którym mowa w § 5 ust. 3 pkt 2, przysługuje premia:

1) za pomyślny wynik egzaminów rocznych promocyjnych w wysokości zł 40 za każdy miesiąc szkolenia jednego pracownika,

2) za pomyślny wynik egzaminów kwalifikacyjnych (końcowych) w wysokości zł 50 za każdy miesiąc ostatniego roku szkolenia jednego pracownika.

§ 8. 1. Stawka miesięczna płatna jest w terminie wypłat poborów miesięcznych.

2. Premia za pomyślny wynik egzaminu wypłacana jest jednorazowo po każdym roku szkolnym.

3. W razie niepomyślnego wyniku egzaminu praktycznego i teoretycznego instruktorowi premia nie przysługuje.

§ 9. Wysokość wynagrodzenia w granicach przewidzianych w niniejszej uchwale ustala dyrektorzy przedsiębiorstw biorąc pod uwagę między innymi rodzaj szkolonego zawodu, kwalifikacje oraz wkład i wyniki pracy szkolącego.

§ 10. Instruktorom należy udzielać urlopu wypoczynkowego w obowiązującym wymiarze w zasadzie w okresie odbywania urlopu przez uczniów w czasie ferii szkolnych lub dni wolnych od nauki teoretycznej w szkole.

§ 11. W razie przedłużenia szkolenia na okres dłuższy niż ustalony w zatwierdzonym programie szkolenia, wskutek nienabycia odpowiednich kwalifikacji przez szkolonego, instruktorowi nie przysługuje dodatkowe wynagrodzenie ani jednorazowa premia.

§ 12. Praca wykonywana przez szkolonych powinna być systematycznie kontrolowana i ewidencjonowana w celu ustalenia postępów w nauce zawodu.

§ 13. Wynagrodzenie, o którym mowa w § 6, wypłacane jest z osobowego funduszu płac.

§ 14. Podatek od wynagrodzenia przypadający od jednorazowej premii za pomyślny wynik szkolenia należy obliczać zgodnie z przepisem § 7

ust. 1 pkt 3 i ust. 2—4 zarządzenia Ministra Finansów z dnia 6 czerwca 1951 r. w sprawie całkowitego zwolnienia niektórych kategorii wynagrodzeń od podatku od wynagrodzeń (Monitor Polski z 1951 r. Nr A-49, poz. 648 z późniejszymi zmianami).

§ 15. Tracą moc dotychczasowe przepisy dotyczące wynagrodzenia instruktorów szkolących pracowników w przedsiębiorstwach podległych i nadzorowanych przez Ministra Handlu Wewnętrznego w zakresie uregulowanym niniejszą uchwałą.

§ 16. Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 lipca 1963 r.

Prezes Rady Ministrów: *J. Cyrankiewicz*

Załącznik do uchwały nr 210 Rady Ministrów z dnia 14 czerwca 1963 r. (poz. 263).

U M O W A

Dnia 196. . . . r. pomiędzy przedsiębiorstwem w reprezentowanym przez Ob. z jednej strony, a Ob. zamieszkałym w pełniącym obowiązki w zakładzie z drugiej strony — została zawarta umowa o następującej treści:

§ 1. Ob. zwany dalej instruktorem, zobowiązuje się w okresie od dnia do dnia nauczyć i przygotować do wykonywania zawodu Ob. zwanego (zwanych) uczniem (uczniami) wymienionego na wstępie zakładu pracy, zgodnie z programem nauki klasy zatwierdzonym przez organy szkolne.

§ 2. W razie rozwiązania umowy o pracę z przedsiębiorstwem umowa niniejsza ulega automatycznie rozwiązaniu.

§ 3. Umowa niniejsza nie ma wpływu na obowiązki instruktora, wynikające z jego umowy o pracę.

§ 4. Instruktor za przeprowadzenie szkolenia otrzymywać będzie od przedsiębiorstwa za każdego szkolonego:

- 1) wynagrodzenie składające się ze stawki miesięcznej w kwocie zł płatne w terminie wypłat pobrań miesięcznych,
- 2) premię za pomyślny wynik egzaminu rocznego i kwalifikacyjnego (praktycznego i teoretycznego) w kwocie zł, wypłacanej jednorazowo po każdym roku szkolnym.

§ 5. Jeżeli ucznia szkoliło kilku instruktorów praktycznej nauki zawodu, premię za wyniki osiągnięte w nauce wypłaca się instruktorom proporcjonalnie do czasu zużytego na naukę.

§ 6. W okresie urlopu instruktor zostaje zwolniony od obowiązku prowadzenia nauki zawodu według niniejszej umowy i za ten okres nie pobiera wynagrodzenia.

(podpis instruktora praktycznej nauki zawodu)

(podpis kierownika przedsiębiorstwa)

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA SPRAWIEDLIWOŚCI

z dnia 25 marca 1963 r.

o zasadach i warunkach prowadzenia spraw przed okręgowymi sądami ubezpieczeń społecznych przez przedstawicieli związków zawodowych i organizacji zrzeszających rencistów.

(Dziennik Ustaw z dnia 17 czerwca 1963 r. Nr 25, poz. 144)

Na podstawie art. 380 Prawa o sądach ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 1961 r. Nr 41, poz. 215) zarządza się, co następuje:

§ 1. Użyte w niniejszym rozporządzeniu wyrazy oznaczają:

1) „przedstawiciel” — przedstawiciela związku zawodowego lub organizacji zrzeszającej rencistów,

2) „sąd” — okręgowy sąd ubezpieczeń społecznych.

§ 2. Przedstawicielem organizacji zrzeszającej rencistów może być osoba, która:

1) posiada obywatelstwo polskie i korzysta w pełni z praw publicznych i obywatelskich praw honorowych,

2) jest nieskazitelnego charakteru i swym dotychczasowym postępowaniem daje rękojmię należytego spełniania zadań przedstawiciela,

3) ukończyła 26 lat życia,

4) włada językiem polskim w słowie i piśmie,

5) posiada dostateczną znajomość przepisów prawnych o zaopatrzeniu emerytalnym i o postępowaniu przed okręgowymi sądami ubezpieczeń społecznych,

6) została wciągnięta do spisu przedstawicieli organizacji zrzeszających rencistów przed danym sądem.

§ 3. Przedstawiciel nie może wykonywać zastępstwa w sprawie przeciwko organowi, którego jest członkiem lub pracownikiem.

§ 4. Przedstawicieli poszczególnych organizacji zrzeszających rencistów wyznacza Zarząd Główny Zjednoczonego Związku Emerytów, Rencistów i Inwalidów na wniosek oddziałów wojewódzkich tego związku, przedstawicieli zaś Związku Inwalidów Wojennych PRL — Zarząd Główny tego związku na wniosek zarządu okręgowego. Jedna osoba może być przedstawicielem jednej lub więcej organizacji zrzeszających rencistów.

§ 5. Osoby, wyznaczone na przedstawicieli organizacji wymienionych w § 4, wciągają zarządy główne tych organizacji do spisu przedstawicieli, który przesyłają właściwemu sądowi. Sąd ten należy zawiadamiać niezwłocznie o każdorazowych zmianach wprowadzonych do spisu.

§ 6. Przed rozpoczęciem swoich czynności przedstawiciel organizacji zrzeszającej rencistów składa wobec prezesa właściwego sądu następujące przyrzeczenie: „Przyrzekam, że obowiązki przedstawiciela organizacji zrzeszającej rencistów przed okręgowym sądem ubezpieczeń społecznych będę spełniał sumiennie i gorliwie, zgodnie z prawem i słuszością, poświęcając im całą wiedzę i doświadczenie”.

§ 7. Przedstawiciel obowiązany jest zachować

w tajemnicy wiadomości, które otrzymał z tytułu wykonywania swoich zadań.

§ 8. Przedstawicielowi nie wolno pobierać od strony żadnego wynagrodzenia za pomoc prawną.

§ 9. Przedstawiciel związku zawodowego powinien do każdej sprawy złożyć pełnomocnictwo strony oraz upoważnienie zarządu głównego lub zarządu okręgowego właściwego związku zawodowego do zastępowania jej w charakterze przedstawiciela tego związku, a przedstawiciel organizacji zrzeszającej rencistów — tylko pełnomocnictwo strony, w którym należy powołać uprawnienie do występowania przed sądem (§§ 4 i 5).

§ 10. Sąd skreśla przedstawiciela organizacji zrzeszającej rencistów ze spisu:

1) jeżeli utraci którykolwiek z wymogów wymienionych w § 2 bądź stwierdzony zostanie brak któregośkolwiek z tych wymogów,

2) jeżeli nie spełnia należycie swych obowiązków,

3) jeżeli pobiera wynagrodzenie za pomoc prawną.

§ 11. O skreśleniu przedstawiciela organizacji zrzeszającej rencistów ze spisu orzeka właściwy sąd w składzie trzech sędziów. Orzeczenie jest ostateczne i podlega przesłaniu w odpisie odpowiedniej organizacji zrzeszającej rencistów.

§ 12. Traci moc rozporządzenie Ministrów Sprawiedliwości oraz Pracy i Opieki Społecznej z dnia 18 czerwca 1948 r. o zasadach i warunkach prowadzenia spraw przed sądami ubezpieczeń społecznych przez przedstawicieli związków zawodowych (Dz. U. Nr 32, poz. 219).

§ 13. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Sprawiedliwości: *M. Rybicki*

94

ZARZĄDZENIE PRZEWODNICZĄCEGO KOMITETU DO SPRAW TECHNIKI

z dnia 10 czerwca 1963 r.

w sprawie zasad organizacji i zakresu działania służb technicznych w dziedzinie wynalazczości.

(Monitor Polski z dnia 2 lipca 1963 r. Nr 53, poz. 268)

Na podstawie art. 6 ust. 2 ustawy z dnia 31 maja 1962 r. — Prawo wynalazcze (Dz. U. Nr 33, poz. 156) i § 5 ust. 2 uchwały nr 74 Rady Ministrów z dnia 5 lutego 1963 r. w sprawie zasad organizowania, kierowania i koordynacji spraw wynalazczości, rozpowszechniania projektów wynalazczych oraz zasad wynagradzania i finansowania w zakresie wynalazczości (Monitor Polski Nr 18, poz. 100) w porozumieniu z Centralną Radą Związków Zawodowych zarządza się, co następuje:

§ 1. Zasady organizacji i zakresu działania służb technicznych (równorzędnych lub stanowisk pracy w służbach organizacyjnych) w dziedzinie wynalazczości i ochrony interesów państwowych w zakresie projektów wynalazczych

określają wytyczne stanowiące załącznik do zarządzenia.

§ 2. 1. Kierownicy właściwych państwowych jednostek organizacyjnych, stosownie do przysługujących im uprawnień, dostosują w terminie do dnia 30 września 1963 r. organizację spraw wynalazczości do postanowień wytycznych, kierując się potrzebami i warunkami działalności tych jednostek.

2. Wytyczne i zarządzenia właściwych ministrów, w przedmiocie organizacji zabezpieczenia interesów państwowych w zakresie projektów wynalazczych wymagają uzgodnienia z Urzędem Patentowym Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej.

3. Postanowienia wytycznych mają odpowiednio zastosowanie do instytutów naukowych, nau-

kowo-badawczych oraz wyższych szkół z właściwym uwzględnieniem specyfiki i zadań tych instytucji.

4. Dostosowanie organizacji i zakresu działania służb technicznych zostanie przeprowadzone z zachowaniem przepisów ustawy z dnia 20 grud-

nia 1958 r. o samorządzie robotniczym (Dz. U. Nr 77, poz. 397).

§ 3. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Przewodniczący Komitetu do Spraw Techniki:
D. Smoleński

Załącznik do zarządzenia Przewodniczącego Komitetu do Spraw Techniki z dnia 10 czerwca 1963 r. (poz. 268).

WYTYCZNE

w sprawie zasad organizacji i zakresu działania służb technicznych w dziedzinie wynalazczości

§ 1. 1. Do zakresu działania przedsiębiorstw należy — w zależności od przedmiotu ich działania — rozwijanie wśród załogi inicjatywy wynalazczej i racjonalizatorskiej, udzielanie członkom załogi i innym osobom pracującym nad projektami wynalazczymi pomocy i opieki, wprowadzanie do produkcji przyjętych do zastosowania projektów wynalazczych oraz zabezpieczanie interesów przedsiębiorstwa i twórców pracowniczych projektów wynalazczych w zakresie ochrony ich praw.

2. Do przedsiębiorstw należy w szczególności:

1) opracowywanie i podawanie do wiadomości załogi najbardziej aktualnej — z punktu widzenia rozwoju produkcji i techniki — tematyki dla twórczości wynalazczej i racjonalizatorskiej, z określeniem potrzeb i kierunków, na jakich powinna się skupiać uwaga i inicjatywą załogi,

2) określanie i zapewnienie niezbędnych środków dla pomocy oraz sprawowania opieki nad wynalazczością i ruchem racjonalizatorskim w przedsiębiorstwie i uwzględnianie ich w planach,

3) określanie i uwzględnianie w planie techniczno-ekonomicznym jednostki zadań związanych z realizacją przyjętych do zastosowania projektów wynalazczych,

4) dokonywanie analizy materiałów dotyczących wynalazków, wzorów użytkowych i projektów racjonalizatorskich, uzyskiwanych z ośrodków informacji naukowo-technicznej i ekonomicznej, z Urzędu Patentowego Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej, z jednostki nadrzędnej i z innych źródeł, w celu ich wykorzystania w produkcji, w planowaniu i realizacji zadań postępu technicznego oraz w celu skutecznej ochrony interesów państwowych w zakresie projektów wynalazczych, zwłaszcza w odniesieniu do eksportu i importu, a także ochrony interesów twórców projektów wynalazczych,

5) udzielanie pomocy fachowej poprzez porady, dostarczanie materiałów dokumentacyjnych i informacyjnych, pomoc warsztatową itp. przy opracowywaniu projektów wynalazczych, przeprowadzaniu prób i doświadczeń,

6) analizowanie, ocena, wydawanie decyzji w sprawach przyjęcia lub odmowy przyjęcia projektu do stosowania, przyjmowanie do realizacji we właściwym trybie projektów wynalazczych oraz rozpowszechnianie projektów w zakresie i w trybie ustalonym przez zjednoczenie, zwłaszcza jeśli chodzi o przedsiębiorstwa wielozakładowe oraz przedsiębiorstwa specjalistyczne obejmujące swą działalnością cały obszar kraju, prowadzenie ewidencji wynalazków krajowych i zagranicznych ważnych w zakresie specjalności produkcyjnej i technicznej przedsiębiorstwa,

7) analizowanie prac naukowo-badawczych, projek-

towych i konstrukcyjnych, opracowywanych w danej jednostce, w celu ujawnienia rozwiązań nadających się do opatentowania,

8) badanie i opiniowanie w zakresie działalności przedsiębiorstwa, wynalazków i wzorów użytkowych krajowych i zagranicznych i zgłaszanie ewentualnych zastrzeżeń i sprzeciwów co do ich patentowania lub ich rejestrowania oraz prowadzenie spraw związanych z ochroną prawną wynalazków i wzorów, zgłaszanie w Urzędzie Patentowym Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej wynalazków i wzorów użytkowych w sposób określony właściwymi przepisami i powiadamianie o tym jednostki nadrzędnej,

9) organizowanie oraz prowadzenie badań i prób związanych z realizacją projektów wynalazczych, jak również oceną efektywności technicznej i ekonomicznej stosowanych projektów wynalazczych, ustalanie wynagrodzeń i dokonywanie wypłat na rzecz twórców zgodnie z obowiązującymi przepisami,

10) współpraca ze związkami zawodowymi i stowarzyszeniami technicznymi w zakresie sprawowania opieki fachowej i udzielania pomocy klubom techniki i racjonalizacji oraz działającym przy społecznych organizacjach biur konstrukcyjnym i projektowym,

11) załatwianie spraw dotyczących odznaczeń wynalazców i racjonalizatorów, współpraca w tym zakresie z organizacją związkową, kołem zakładowym stowarzyszenia NOT i klubem techniki i racjonalizacji,

12) organizowanie — w uzgodnieniu ze zjednoczeniem — akcji i przedsięwzięć mających na celu rozwój wynalazczości i ruchu racjonalizatorskiego (wystawy, porady, konkursy, pokazy, odczyty itp.) oraz współpraca z właściwymi organizacjami społecznymi w sprawach społecznych przeglądów racjonalizatorskich,

13) przeprowadzanie okresowych analiz dotyczących stanu rozwoju wynalazczości i ruchu racjonalizatorskiego i wykorzystania projektów wynalazczych w przedsiębiorstwie, korzyści uzyskanych dzięki zastosowaniu projektów wynalazczych oraz wynagrodzeń za opracowanie tych projektów.

3. W przedsiębiorstwach wielozakładowych i wielowydziałowych (oddziałowych) oraz w przedsiębiorstwach, których poszczególne zakłady (wydziały, oddziały) posiadają swe siedziby poza siedzibą przedsiębiorstwa, kierownicy przedsiębiorstw wyznaczają spośród personelu technicznego tych zakładów (wydziałów, oddziałów) pracownika (komórkę), do którego zadań należeć będzie udzielanie twórcom pomocy fachowej lub informacyjnej w sprawach realizacji i zgłaszania projektów wynalazczych.

4. W razie gdy przedsiębiorstwo napotyka na szczególne trudności w wykonywaniu zadań określonych w ust. 2, np. z powodu braku odpowiednich fachowców, zjednoczenie, przedsiębiorstwo prowadzące lub patronackie albo instytucja, na której ciąży obowiązek udzielania pomocy fachowej (np. Instytut wiodący), są obowiązane do udzielania pomocy w trybie przewidzianym w odpowiednich przepisach dla tych instytucji.

§ 2. 1. Do zakresu działania zjednoczeń należy — w zależności od przedmiotu ich działania — organizowanie, kierowanie, koordynowanie i kontrolowanie spraw rozwoju wynalazczości i ruchu racjonalizatorskiego i ochrony interesów państwowych w zakresie reprezentowanej branży (grupy branż), a gdy zjednoczenie jest wiodące — również w zakresie nie zgrupowanych jednostek organizacyjnych wchodzących do porozumienia branżowego zgodnie z zasięgiem i zakresem porozumienia.

2. Do zjednoczenia należy w szczególności:

1) opracowywanie i podawanie do wiadomości zgrupowanych przedsiębiorstw oraz podporządkowanych, jak również współdziałających jednostek organizacyjnych (instytuty, centralne laboratoria, biura konstrukcyjne, projektowe, technologiczne itp.) tematyki wynalazczej i racjonalizatorskiej dotyczącej branży z określeniem potrzeb i kierunków, na jakich powinna się skupiać uwaga i inicjatywa załóg,

2) nadzór nad:

- a) prawidłowym dokumentowaniem zgłaszanych przez podporządkowane jednostki organizacyjne wynalazków, wzorów użytkowych i projektów racjonalizatorskich,
- b) należyтым zorganizowaniem opieki i pomocy udzielanej inicjatywie wynalazczej,
- c) realizacją wprowadzania projektów wynalazczych do produkcji,
- d) sprawnym działaniem informacji patentowej i należyтым zabezpieczeniem interesów państwowych,

3) czuwanie nad włączaniem do planów rozwoju technicznego przedsiębiorstw ważniejszych projektów wynalazczych oraz włączanie do planu branży wynalazków i projektów racjonalizatorskich o znaczeniu i przydatności ogólnobranżowej,

4) rozpatrywanie i ocena przydatności zgłoszonych w Urzędzie Patentowym Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej wynalazków i wzorów użytkowych i podanych przez ten urząd do wiadomości publicznej, kontrola zgłoszeń wynalazków i wzorów użytkowych do Urzędu Patentowego Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej dokonywanych przez przedsiębiorstwa zgrupowane oraz wnioskowanie w zakresie kierunków, programów i tematyki prac branżowych instytutów naukowo-badawczych, laboratoriów, biur projektowych i konstrukcyjnych,

5) opiniowanie i wnoszenie ewentualnych zastrzeżeń w sprawach dotyczących udzielania patentów na wynalazki krajowe i zagraniczne w kraju oraz opiniowanie i wnioskowanie w sprawach opatentowania wynalazków krajowych za granicą,

6) rozpowszechnianie oraz wymiana doświadczeń i osiągnięć w branży i w branżach pokrewnych — wynalazków, wzorów użytkowych i projektów racjona-

lizatorskich, koordynowanie spraw związanych z ich wykorzystaniem,

7) udzielanie i organizowanie pomocy przy przeprowadzaniu badań, prób i realizacji projektów wynalazczych ważnych dla branży,

8) orzekanie w toku instancji w sprawie przyjęcia lub odmowy przyjęcia projektu do stosowania, ustalanie wynagrodzeń za projekty wynalazcze zgodnie z art. 112 i 113 ust. 2 Prawa wynalazczego (Dz. U. z 1962 r. Nr 33, poz. 156), kontrola stosowania projektów wynalazczych oraz skuteczności i sprawności opieki nad twórcami tych projektów i racjonalizatorami, jak również prawidłowego i terminowego wypłacania wynagrodzeń i nagród,

9) analizowanie rozwoju wynalazczości i ruchu racjonalizatorskiego w branży (grupie branż), zwłaszcza w powiązaniu z zadaniami planów techniczno-ekonomicznych przedsiębiorstw, z uwzględnieniem oceny celowości i realności wysuwanych tematów (kierunków), formułowanie zadań planowanych i analiza realizowania nakładów na wynalazczość, analiza ich efektywności i opłacalności ekonomicznej oraz zapewnienie ochrony prawnej,

10) organizowanie i współudział w organizowaniu branżowych wystaw, pokazów, odczytów, pogadanek, konkursów, wydawnictw itp., mających na celu popularyzację i pełne wykorzystanie projektów wynalazczych,

11) systematyczne prowadzenie instruktażu dla pracowników komórek wynalazczości w podległych jednostkach organizacyjnych,

12) prowadzenie ewidencji ważniejszych projektów wynalazczych krajowych i wynalazków zagranicznych oraz projektów nadających się do rozpowszechniania,

13) reprezentowanie interesów branży w zakresie ochrony praw wynalazczości.

§ 3. 1. Do zakresu działania ministerstw — w zależności od przedmiotu ich działania — należy ogólny nadzór nad sprawami rozwoju wynalazczości i ruchu racjonalizatorskiego w resorcie oraz organizacją pomocy i opieki nad tym ruchem.

2. Do ministerstw należy w szczególności:

1) wydawanie wytycznych w sprawach rozwoju ruchu wynalazczości i racjonalizatorstwa w resorcie oraz ustalanie tematyki wynalazczej o znaczeniu międzybranżowym i ogólnoresortowym,

2) dokonywanie okresowych i systematycznych analiz stanu zapewnienia ochrony prawnej projektów wynalazczych w resorcie, a w szczególności w zakresie dokonywania przez podległe jednostki organizacyjne zgłoszeń wynalazków i wzorów użytkowych w celu uzyskania ochrony,

3) ustalanie wykazów projektów wynalazczych o znaczeniu międzybranżowym i ogólnoresortowym, ustalanie w planach resortowych odpowiednich zadań i środków oraz kontrola realizacji tych planów,

4) kontrola realizacji projektów, o których mowa w pkt 3, i ich zastosowania w produkcji oraz ogólna analiza i ocena zgłaszania i realizacji projektów wynalazczych, jak również efektywności ekonomicznej tych projektów i ich zastosowania,

5) opieka i organizowanie pomocy przy przeprowadzaniu badań i prób oraz przy realizacji projektów wynalazczych o znaczeniu międzybranżowym i ogólnoresortowym (pkt 3), a nie objętych w tym zakresie działalnością zjednoczeń i przedsiębiorstw,

6) ustalanie wytycznych w sprawie rozpowszechniania projektów wynalazczych o znaczeniu międzybranżowym i ogólnoresortowym oraz rozpowszechnianie takich projektów wynalazczych mogących mieć zastosowanie w podporządkowanych jednostkach organizacyjnych, a także zawiadamianie i przekazywanie do Urzędu Patentowego Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej ważniejszych projektów racjonalizatorskich mogących mieć zastosowanie międzyresortowe,

7) orzekanie w toku instancji w sprawie przyjęcia lub odmowy przyjęcia projektu wynalazczego do stosowania oraz w sprawach ustalania wysokości wynagrodzenia dla twórców projektów,

8) doraźna kontrola prawidłowości i terminowości obliczania oraz wypłacania wynagrodzeń przyznanych twórcom projektów wynalazczych,

9) kontrola wykonywania przepisów z zakresu wynalazczości i racjonalizatorstwa,

10) uwzględnianie w programach szkolenia zawodowego i doskonalenia kadr w resorcie tematyki wynalazczości oraz organizowanie różnych form szkolenia dla pracowników komórek organizacyjnych do spraw wynalazczości,

11) zapewnienie sprawnej informacji — w ramach działającej sieci ośrodków informacji technicznej i ekonomicznej — w zakresie patentów zgłaszanych w kraju i za granicą, dotyczących programu działalności technicznej i produkcyjnej resortu — w celu wykorzystania ich w planowaniu, w realizacji zadań postępu technicznego oraz w realizacji produkcji, z uwzględnieniem zadań eksportowych resortu,

12) podejmowanie decyzji dotyczących opatentowania wynalazków krajowych za granicą oraz udzielanie opinii i zgłaszanie ewentualnych zastrzeżeń na opatentowanie wynalazków zagranicznych w kraju.

§ 4. Zadania jednostek organizacyjnych wymienionych w § 1 — § 3 w zakresie organizowania rozwoju i popularyzacji wynalazczości wykonywane są przy współpracy z odpowiednimi ogniwami związków zawodowych, stowarzyszeń technicznych i innych zainteresowanych organizacji społecznych.

§ 5. 1. Dla wykonania zadań określonych w uchwale nr 74 z dnia 5 lutego 1963 r. w sprawie zasad organizowania, kierowania i koordynacji spraw wynalazczości, rozpowszechniania projektów wynalazczych oraz zasad wynagradzania i finansowania w zakresie wynalazczości (Monitor Polski Nr 18, poz. 100), zwanej dalej „uchwałą nr 74”, i w niniejszych wytycznych ministrowie, kierownicy zjednoczeń i przedsiębiorstw wyznaczają lub utworzą w trybie obowiązujących przepisów niezbędne komórki organizacyjne albo stanowiska pracy do spraw wynalazczości i ochrony interesów państwowych w zakresie projektów wynalazczych w ramach służby technicznej.

2. Wyznaczenie lub utworzenie odpowiedniego ogniw organizacyjnego (komórki organizacyjnej, stanowi-

ska pracy) powinno być uzależnione od aktualnych i przewidywanych rozmiarów i kierunków prac w zakresie wynalazczości, wynikających z nałożonych uchwałą nr 74 i wytycznymi — zadań, warunków i potrzeb działalności. Stosownie do tego mogą być tworzone wydziały, działy, sekcje, referaty lub stanowiska pracy itp. (komórki do spraw wynalazczości).

3. W komórkach do spraw wynalazczości w ministerstwach, zjednoczeniach, w większych przedsiębiorstwach produkcyjnych oraz w instytutach naukowo-badawczych, wyższych szkołach, centralnych laboratoriach, biurach konstrukcyjnych i projektowych powinny być tworzone zgodnie z wytycznymi właściwych ministrów stanowiska rzecznika patentowego. W jednostkach, w których ze względu na rozmiar prac nie jest celowe tworzenie stanowiska rzecznika patentowego, ministerstwa i zjednoczenia zapewnią prowadzenie spraw związanych z ochroną interesów państwowych w zakresie projektów wynalazczych przez rzeczników patentowych jednostek nadrzędnych lub patronackich przedsiębiorstw.

4. Wymienione w ust. 2 stanowiska (wydziały, działy, sekcje, referaty, stanowiska pracy) należy obsadzać pracownikami o kwalifikacjach technicznych, ekonomicznych lub innych, odpowiednich do wykonywanego zakresu pracy, oraz właściwym przygotowaniu. Rzecznik patentowy uspołecznionego zakładu pracy powinien posiadać odpowiednie kwalifikacje i uprawnienia przyznane w trybie ustalonym przez Urząd Patentowy Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej. Należy również prowadzić systematyczne doszkalanie pracowników komórek do spraw wynalazczości oraz stworzyć warunki stabilizacji wykwalifikowanych kadr.

5. Ogniw organizacyjne, o których mowa w ust. 2, powinny bądź wchodzić w skład odpowiednich komórek organizacyjnych do spraw technicznych, bądź też jako samodzielne ogniw powinny być podporządkowane zastępcom kierowników danych jednostek organizacyjnych, wyznaczonych dla spraw technicznych.

§ 6. Za ogniw organizacyjne służby technicznej w resortach nie mających takiej służby — należy w rozumieniu wytycznych uważać ogniw organizacyjne wykonujące funkcje analogiczne do technicznych, właściwe dla danego resortu, a w razie ich braku zadania w zakresie wynalazczości należy powierzać stanowiskom pracy służby organizacyjnej.

§ 7. W przypadkach uzasadnionych, np. przy niewielkich rozmiarach jednostki organizacyjnej albo przy niewielkim nasileniu spraw z zakresu wynalazczości itp., czynności określone w §§ 1—3 wykonuje komórka organizacyjna albo stanowisko pracy służby technicznej lub w razie jej braku — służby analogicznej o pokrewnym zakresie działania.

§ 8. Pracownikowi prowadzącemu sprawy wynalazczości mogą być też w uzasadnionych przypadkach powierzone dodatkowe zagadnienia wchodzące w zakres służby technicznej jednostki organizacyjnej.

PISMO OKÓLNE Nr 10

PRZEWODNICZĄCEGO KOMITETU PRACY I PŁAC

z dnia 30 marca 1963 r.

w sprawie interpretacji niektórych postanowień uchwały Nr 103 Rady Ministrów z dnia 16 marca 1963 r. w sprawie podwyżki wynagrodzeń za pracę najniżej zarabiających pracowników przedsiębiorstw, instytucji i urzędów oraz obniżenia skali podatku od wynagrodzeń.

(Dziennik Urzędowy Komitetu Pracy i Płac z dnia 30 maja 1963 r. Nr 2, poz. 5)

W związku z zapytaniami w sprawie niektórych postanowień uchwały Nr 103 Rady Ministrów z dnia 16 marca 1963 r. w sprawie podwyżki wynagrodzeń za pracę najniżej zarabiających pracowników przedsiębiorstw, instytucji i urzędów oraz obniżenia skali podatku od wynagrodzeń (Monitor Polski Nr 25, poz. 124) Komitet Pracy i Płac w porozumieniu z Centralną Radą Związków Zawodowych wyjaśnia, co następuje:

1. Przy ustalaniu wysokości wyrównania podnoszącego zarobek pracownika wynagradzanego miesięcznie do 750 zł (§ 1 ust. 2 uchwały) należy przyjąć zasadę, że wyrównanie nie może być niższe niż 27 zł. Oznacza to, że przy zarobku np.:

— 710 zł wyrównuje się zarobek do 750 zł, tj. o 40 zł,

— 730 zł wyrównuje się zarobek do 757 zł, tj. o 27 zł,

— 745 zł wyrównuje się zarobek do 772 zł, tj. o 27 zł.

2. Przy ustalaniu wysokości wyrównania podnoszącego pracownikom wynagradzanym według formy czasowej, czasowo-premiewej i akordowej zarobek do 3,85 zł za godzinę pracy (§ 1 ust. 5) należy przyjąć zasadę, że wyrównanie nie może być niższe niż 0,15 zł za godzinę.

Oznacza to, że przy zarobku np.:

— 3,60 zł za godzinę wyrównuje się zarobek do 3,85 zł za godzinę, tj. o 0,25 zł za godzinę,

— 3,75 zł za godzinę wyrównuje się zarobek do 3,90 zł za godzinę, tj. o 0,15 zł za godzinę,

— 3,80 zł za godzinę wyrównuje się zarobek do 3,95 zł za godzinę, tj. o 0,15 zł za godzinę.

3. Postanowienie § 2 ust. 1 uchwały, wprowadzające dodatki w wysokości 27 zł dla zarabiających 750—850 zł miesięcznie, ma zastosowanie również do pracowników, których zarobki mieszczą się w granicach 850 do 877 zł, przy czym dla tej grupy osób dodatek równa się różnicy między osiągniętym zarobkiem a kwotą 877 zł.

Oznacza to, że przy zarobku np.:

— 820 zł dodatek wyniesie 27 zł,

— 860 zł dodatek wyniesie 17 zł.

4. Postanowienie § 2 ust. 2 uchwały ma odpowiednie zastosowanie do pracowników, którzy z tytułu wielodzietności korzystają ze zniżek w podatku od wynagrodzeń, przy czym wysokość dodatku ustala się:

— dla pracowników korzystających ze zniżki 36% — 10 zł miesięcznie,

— dla pracowników korzystających ze zniżki 75% — 20 zł miesięcznie.

Przewodniczący Komitetu Pracy i Płac: A. Burski

PISMO OKÓLNE Nr 11

PRZEWODNICZĄCEGO KOMITETU PRACY I PŁAC

z dnia 12 kwietnia 1963 r.

w sprawie trybu usprawiedliwiania nieobecności w pracy lub spóźnienia się do pracy spowodowanych koniecznością sprawowania opieki nad chorym członkiem rodziny lub zdrowym dzieckiem pozostającym bez opieki.

(Dziennik Urzędowy Komitetu Pracy i Płac z dnia 30 maja 1963 r. Nr 2, poz. 4)

W celu ujednolicenia i uproszczenia sposobu udokumentowywania przez pracowników okoliczności, które w myśl obowiązujących przepisów, a w szczególności zgodnie z postanowieniami § 4 ust. 3 pkt 2 i 3 uchwały Nr 327 Rady Ministrów z dnia 16 sierpnia 1957 r. w sprawie przestrzegania porządku i dyscypliny pracy (Monitor Polski Nr 70, poz. 432 z późniejszymi zmianami) usprawiedliwiają nieobecność w pracy lub spóźnienie się do pracy — Komitet Pracy i Płac w porozumieniu z Centralną Radą Związków Zawodowych ustala, co następuje:

1. W przypadku nieobecności pracownika w

pracy lub spóźnienia się do pracy spowodowanych koniecznością sprawowania opieki nad chorym członkiem rodziny lub zdrowym dzieckiem pozostającym bez opieki, do usprawiedliwienia tej nieobecności lub spóźnienia oraz uzasadnienia zachowania lub nabycia prawa do zasiłku rodzinnego lub chorobowego wystarcza przedstawienie następujących dokumentów:

1) zaświadczenia lekarskiego o konieczności sprawowania osobistej opieki nad chorym członkiem rodziny lub o konieczności zgłoszenia się z dzieckiem na badania (zabiegi) lekarskie, a w przypadku konieczności sprawowania opieki nad

dzieckiem zdrowym — zaświadczenia o zamknięciu żłobka (przedszkola) lub w miarę możliwości innego dokumentu stwierdzającego pozbawienie dziecka opieki oraz

2) oświadczenia pracownika o braku innych domowników, którzy mogliby zapewnić opiekę choremu członkowi rodziny lub udać się z dzieckiem na badania (zabiegi) lekarskie albo zapew-

nić opiekę dziecku zdrowemu pozbawionemu opieki; w przypadku opieki nad chorym dzieckiem, które nie ukończyło 2 lat życia, oświadczenia pracownicy nie wymaga się.

2. W razie uzasadnionej potrzeby zakład pracy powinien sprawdzić prawdziwość faktów podanych w oświadczeniu pracownika.

Przewodniczący Komitetu Pracy i Płac: A. Burski

97

PISMO OKÓLNE Nr 13

PRZEWODNICZĄCEGO KOMITETU PRACY I PŁAC

z dnia 29 kwietnia 1963 r.

w sprawie zwrotu kosztów przejazdów do miejsca stałego zamieszkania pracownikom rozłączonym z rodzinami.

(Dziennik Urzędowy Komitetu Pracy i Płac z dnia 30 maja 1963 r. Nr 2, poz. 6)

W celu wprowadzenia jednolitego sposobu postępowania przy zwrocie kosztów przejazdów do miejsca stałego zamieszkania pracownikom rozłączonym ze swymi rodzinami, ustala się, co następuje:

1. Pracownikom rozłączonym z rodzinami, którzy na podstawie układów zbiorowych pracy lub innych przepisów mają prawo do zwrotu kosztów przejazdu do miejsca stałego zamieszkania w celu odwiedzenia rodziny i z powrotem, zakłady pracy zwracają koszty przejazdów koleją przy zastosowaniu postanowień § 46 Taryfy osobowej i bagażowej Polskich Kolei Państwowych, dotyczących przejazdów w celu odwiedzenia ro-

dziny, z uwzględnieniem opłat ulgowych ze zniżką 33%.

2. Jeżeli pracownik przy przejazdach, o których mowa w ust. 1, korzysta z indywidualnych uprawnień do przejazdów kolejami państwowymi według ulg taryfowych należy zwracać koszty przejazdów faktycznie poniesione.

3. Jeżeli pomiędzy miejscem zatrudnienia a miejscem stałego zamieszkania pracownika nie ma połączenia kolejowego, zwraca się faktycznie poniesione koszty przejazdu innymi najtańszymi publicznymi środkami lokomocji.

Przewodniczący Komitetu Pracy i Płac: A. Burski

Wydawnictwo Związkowe CRZZ — Warszawa, ul. Kopernika 36/40

Zamówienia i przedpłaty na prenumeratę przyjmowane są w terminie do dnia 15 miesiąca poprzedzającego okres prenumeraty — przez: Urzędy Pocztowe, listonoszy oraz Oddziały i Delegatury „Ruchu”. Można również zamówić prenumeratę dokonując wpłaty na konto PKO Nr I-6-100020 — Centrala Kolportażu Prasy i Wydawnictw „Ruch” — Warszawa, ul. Srebrna 12.

Cena prenumeraty: kwartalnej zł 10.—, półrocznej zł 20.—, rocznej zł 40.—.

Cena prenumeraty za granicę jest o 40% wyższa od ceny podanej wyżej. Przedpłaty na prenumeratę przyjmuje na okresy kwartalne, półroczne, roczne Przedsiębiorstwo Kolportażu Wydawnictw Zagranicznych „Ruch” w Warszawie, ul. Wilcza 46 za pośrednictwem PKO Warszawa, konto Nr I-6-100024.

Exemplarze zdezaktualizowane można nabywać w sklepie przy ul. Wiejskiej 14 w Warszawie. Zamówienia spoza Warszawy należy kierować do Centrali Kolportażu Prasy i Wydawnictw „Ruch”, Warszawa, ul. Srebrna 12.

ROZPOCZYNA SIĘ SZKOLENIE EKONOMICZNE SAMORZĄDU ROBOTNICZEGO

W przededniu tej ważnej akcji, decydującej o poziomie przyszłej działalności, należy sprawdzić stan zaopatrzenia w materiały i podręczniki szkoleniowe i zamówić brakujące tytuły.

WYDAWNICTWO ZWIĄZKOWE CRZZ poleca:

PRZEWODNIK DZIAŁACZA SAMORZĄDU ROBOTNICZEGO — 1963 r. str. 372, cena zł 30.—

Z. Rybicki, M. Błażejczyk — SAMORZĄD ROBOTNICZY — ZAGADNIENIA PRAWNE — str. 92, cena zł 15.—

J. Balcerek, L. Gilejko — PROBLEMY SAMORZĄDU ROBOTNICZEGO — str. 98, cena zł 8.—

M. Błażejczyk — SPOŁECZNA KONTROLA I NADZÓR JAKO FUNKCJE SAMORZĄDU ROBOTNICZEGO — str. 108, cena zł 6.—

A. Slepuchin — SPOŁECZNY PRZEGLĄD REZERW PRODUKCJI — str. 100, cena zł 8.—

W. Zagorulkin, P. Mieńko, D. Pierepielkin — STAŁE NARADY WYTWÓRCZE — str. 102, cena zł 8.—

BIBLIOTECZKA SAMORZĄDU ROBOTNICZEGO — Warszawa 1963, PWE — Komplet 19 tomików, cena zł 47.—

Przy okazji przypominamy również książki z serii „Biblioteczka Rady Zakładowej”, stanowiące cenną pomoc dla szkolących się, a mianowicie:

INFORMATOR AKTYWISTY ZWIĄZKOWEGO — stron 608, opr. pł., cena zł 60.—

A. Szczurzewski — PORADNIK — INFORMATOR — UBEZPIECZENIA SPOŁECZNE — stron 252, cena zł 25.—

PORADNIK RADCY ZAKŁADOWEGO — stron 294, cena zł 25.—

A. Mironczuk — UPRAWNIENIA RAD ZAKŁADOWYCH — stron 136, cena zł 10.—

Książki te, niezbędne w pracy aktywu związkowego, wysyła na zamówienie, w kolejności zgłoszenia

WYDAWNICTWO ZWIĄZKOWE CRZZ

W a r s z a w a 56

ul. Kopernika Nr 36/40

